

EXCM. SR. D. RAMÓN LARROCA, *Gobernador Civil de la Provincia*

Preus de subscripció

En Barcelona. . . 1'00 ptas. trimestre
 Resto Catalunya. 1'50 » »
 Resto d'Espanya 2'00 » »
 Extranger. . . 45'00 » l'any.

DIRECCIÓ

Viladomat, 164, 4.^{rt}, 1.ra

ADMINISTRACIÓ

Tallers, núm. 45, 1.er

Preus de cada número

Número corrent. 10 centims
 Id. atrassat. 15 id.
 Sucursal pèra cartas y avisos:
 en l'Arxiu l'irich-dramàtic de don
 J. Gelabert, Unió, 5, 3.er, 2.na.

Nostre grabat

Es lo retrato de l'Excm. Sr. Gobernador civil de la Provincia, y 'l publiquem pèra que 's veji en aquest fet una protesta de la extranya conducta d'un diari local que critica sense rahó á tan digna autoritat, per no haver prés mes intervenció que la que li permet la Lley en la qüestió de las germandats.

Ja que la passió ha tingut en *El Diluvio* forsa perdir á 'l Sr. Larroca que faltaba á 'l seu deber, que no cumpla sa missió,—precisament quant s'ha mantingut dintre de las sevas facultats y ha tingut la atenció de fer saber á dit periódich los motius que li privan d'entèndrer en assumptos que per sa naturalesa y per desposició de la lley no són de competencia de la Autoritat gubernativa—just es que no falti qui fassi notar la satisfacció ab que es apreciat lo comportament d'un Gobernador que, com lo Sr. Larroca, es sempre exacte cumplidor de 'ls preceptes legals y móstra molta circunspecció y dignitat en l'important càrrech que desempenya.

Ningú 'ns aventatja en procurar la moralisació de 'ls Monte-píos, y per aixó volem dedicar á aquest particular atenció preferent; pero per obtenir los bons resultats que són de desitjar no s'ha d'acudir á esbolotar á 'l *tum-tum* ni á censurar á la Autoritat quant no hi ha motiu poderós y quant ab semblant modo de obrar es possible que la prempsa no posi remey á 'l mal y en cambi causi perjudici á la classe que mes necessita la existencia y 'l foment de las associacions de mutuo socorro.

Lo Teatro Català

Fá molt temps, anys potser, que no se senten en nostres teatros y en particular en los que 's donan lo nom de *catalans*, aquells aplausos espontanis que feyan esclatar altres d'as millors per las lletras patrias las obras que s'estrenaban, viventa encarnació de 'l modo de ser y pensar de nostra regió y que podían portar ab noble orgull lo nom de catalanas, puig ho eran realment, tant en son fondo com en sa forma. Molt temps fa que no se respira en nostres colisseus aquell ambient de satisfacció y ver entussiasme qu'escampa un éxit franch, sense *claque*. Contadas són avuy las obras que tingan aquell caràcter particular de nostra terra que hermozejaba las obras de 'ls primers anys de 'l renaixement.

No n'hi há prou ab que estigan escrites en nostra llengua pèra que pogan titularse *catalanas* en lo sentit estricte de la paraula. *L'habit no fa 'l monjo* diem nosaltres, y aixó pót aplicarse á moltes de las obras que avuy s'estrenan, puig no tenen de catalanas més que la voluntat de 'ls seus autors.

¿Ha perdut per desgracia Catalunya aquella feso-mía propia, característica; aquelles costums, aquell modo de ser que la distingia? ¿Si han aixugat ja las fonts d'inspiració en aquesta terra, que s'haji de

buscar en altres pahissos, trasplantant aquellas flors á casa nostra, ahont no poden ser altra cosa que plantas exóticas?

La evolució que s'ha vingut verificant en lo Teatro català desde son renaixement esplendorós, penssem qu'es deguda, més á la debilitat de 'ls autors que a'l gust estragat de 'l públich; puig tenim per nosaltres que, sempre per sempre, l'autor ha de imposar son estil; jamay encaminar sas facultats a 'ls pedregosos caminais á que 'l portin las exigencias de 'ls espectadors.

La marxa que segueix nostre Teatro es de retrocès, de destrucció y ruina. Pe 'l camí emprés, anirem á parar a'l descredit, puig no pót venir altra cosa, en vista de 'ls estrenos que 's verifican de un quant temps á aquesta part.

Un sabi—lo gran Sócrates—un jorn digué «coneixte á tu mateix» y nosaltres, en lloch de fer aixó que sería lo verdader adelanto, 'l veritable progrès, nos agafem d'obras estrangeras que 'ns omplen lo cap de vent y malmeten lo gust de 'l públich, impossibilitat de compèndrer y sentirne las costums d'altras terras, siguin aquestas francesas, noruegas ó italianas.

Los autors catalans no han de anar á fora pèra trobar arguments per sas obras. En nostra terra, cada poble, cada pedra, cada grá de sorra de las sevas costas tanca una historia, un drama, tot un poema.

¿Per què, doncas, no aturarnos en aquesta pendent que 'ns pórt a'l abim y per què no dedicar tots nostres esforços á tornar á son lloch a'l encara florent y profitós Teatro català?

Avuy, en las actuals circumstancias, són reys absoluts de 'l teatro 'ls empresaris. ¿Y quí són aquests per aixelar las alas á la inspiració de 'l poeta?

Lo negoci mata á 'l art.

¿No es aquesta la causa de que 's retirin de las palestras literarias los verdaders poetas?

¿Per què no 's deixondan los escriptors de nostra terra?

Aparteu de vosaltres l'ensopiment que 'us ha produhit aquesta munió d'obras malsanas; transporteu á la escena las vèras costums de 'l poble, flors hermosas, de dòlsas flayres qu'embaaman nostras encontradas, y veurem altra volta recréixer l'entussiasme y tornarem á sentir com ressonan los verdaders aplausos en nostres teatros.

JOSEPH ALEMANY BORRÁS.

RETRATOS Á LA PLOMA

(N.º 8.)

Carme Parrenyo

L'actriu qu'ara ma ploma aquí retrata t'è mérits que lo públich be li abona. Com á *dama* val molt y com á *dona* ha estat d'aquellas que mirant sols mata.

Sens dupte qu'ella fóra la fló y nata d'actrius, si no hi hagués en Barcelona un'altra que li usurpa la corona á la que ella s'hi mostra un xich ingrata.

En l' Olimpo ab *La creu de la masia*,
va debutar farà vint anys escassos:
d' allavors ensà ha donat grans passos
que l' han gniat a'l Temple de Talia.

Es guapa, jove encara: val la pena
de dir quant ella passa:— ¡Adeu, sirenal

Jo.

LAS GERMANDATS

ARTICLE VI.

En lo reglament de 'l *Monte-pío del Sto. Cristo en la Agonta y Sta. Teresa de Jesús* hi ha un article que diu textualment aixís:

«Art. 95. Si, contra lo que no es de esperar, alguna vez se suscitaren dudas ó cuestiones respecto á socorros ó mala inteligencia en alguno de los artículos de este Reglamento, se resolverá por un Jurado compuesto de dos individuos que nombrará la Junta Directiva y otros dos la parte causa de la disputa ó litigio, pudiendo las partes discordantes nombrar un individuo cada una del seno de la Directiva. En caso de no avenirse á una fórmula conciliatoria, lo decidirá un quinto, que será sorteado en presencia del individuo discordante, sujetándose ambas partes al fallo arbitral y sin derecho á recurrir á ningún tribunal por ninguna causa.»

La lectura de la precedent disposició deixa compondrer que per' resoldrer lo cas de la malaltia de 'l carterer Ramón Domingo s' havia d' haver reunit lo Jurat en la forma expressada y subjectarse las parts a'l fallo arbitral. Aixó hauria estat lo procedent, lo reglamentari, lo lògich: aixó hauria estalviat molts disgustos, contrarietats, perjudicis y mals de cap. Y no obstant, nos' ha obrat de la manera expressament senyalada per' aquest cas de divergencia y altres semblants.

Comprenem que 'l malalt no estès en situació de atinarhi; no 'ns estranya que la seva esposa ignores lo disposat en los Estatuts. Lo que si 'ns sorprén es que la Junta Directiva, que per ben administrar vè obligada á obrar ab peus de plom, desde l' instant que va créar oportú negar lo pago de 'l subsidi y veyent que 's tractaba d' una qüestió respecte á socorros ó mala inteligencia d' algún de 'ls articles de 'l Reglament, no s' amparès en la disposició que deixem copiada.

A la Directiva no l' autorisa 'l Reglament per' negar lo pago de subsidis, ni tan sols per suspèndre'l; y desde que va saber que 'l malalt volia cobrar, si no estava conforme ab tal pretensió y aquell ó la seva muller (que pe 'l cas es igual) insistían, no debia celebrar reunions, ni buscar subterfujis, ni cridar Junta General, sino que, apoyantse en l' art. 95, camplint-lo y fentlo cumplir, debia proceder á que 's nombrès lo Jurat que 'l mateix ordena.

La Junta, donchs, no va estar á l' altura de la seva missió y ha portat aquest assumpto de manera tan anti-reglamentaria, que fins resulta sense valor lo acordat per la Junta General.

Per lo tant, no podem donar la rahó á la Germanadat per' la resolució que va pèndrer, no havent sentit los arguments exposats durant la discussió.

Aixó no obsta per' formular opinió concreta, imparcial y justa; perque á mes de lo que 'ns han dit las dos parts discordants, podem apoyarnos en clares prescripcions de 'l Reglament.

Lo difunt Ramón Domingo havia patit en Mars de 1893 *catarro intestinal* y va tornar á estar atacat de igual dolencia en Febrer de l' any present.

Encara que 's valgui concedir que las dos vegadas sufrís lo pacient la mateixa malaltia, ¿hauria pogut aplicárseli 'l contingut de l' article 25? No, perque aquest diu lo que segueix:

«Art. 25. El hermano que hubiese estado enfermo y salido de casa, no podrá cobrar subsidio hasta pasados tres meses y acreditar en debida forma que ha gozado de salud completa; de modo que si recayere de su enfermedad antes del tiempo citado, solo se le socorrera hasta completar los días que señala el art. 22.»

Per' abonarli no mes lo subsidi que li faltaba fins á completar 90 días que senyala l' art. 22, hauria estat precis que l' interessat haguès recaigut, «avans de cumplir tres meses desde sa primera malaltia de *catarro intestinal*.» No 'sent aixís, li correspon cobrar los 90 días, ab tot y que un any atrás ja 'n haguès cobrar 32. Lo Reglament es clar y terminant en aquet punt.

¿Debia potser considerarse compresa la malaltia entre las que exceptúa de pago l' art. 34? No, perque en aquest cas, ni la Directiva ni la Junta General haurian resolt que se li abonessin dos meses. Clarament se véu, donchs, que procedeix pagar lo màxim que determina 'l Reglament.

Lo desgraciat Ramón Domingo va morir quant feya poch días que s' havia acordat exclurlo de 'l Monte, y ab aquesta excusa 's nega 'l pago de las 40 pesetas que la viuda reclama en virtud de l' article 26.

¿Hi ha dret á la negativa? No u' hi ha cap y ni tan sols hi pót haver pretext.

¡Oh! La Junta General va expulsarlo! ¿Podia? No. Ningú citarà cap disposició de 'l Reglament que ho autorisi. Y lo que no permet lo Reglament no pót ferho ab validès cap Junta, per mes General que siga.

L' apartat primer de l' art 34 de 'l reglament de 'l *Monte-pío del Sto. Cristo en la Agonta y Sta. Teresa de Jesús*, parla de quant un associat ha de deixar de perténixe'hi, referintse á 'ls que pateixen de tisis y expressant que será això després de la primera malaltia física que tingan y d' haver cobrat per la mateixa 90 días de subsidi.

Ramón Domingo ¿era físich tal vegada? Si ho haguès estat y 's volia treure'l de 'l Monte apoyantse en l' art. 34, ¿cóm se li nega 'l pago de 90 días que aquet mateix article diu que un malalt de tisis té dret á cobrar, dientho precisament avans de dir que deixarà de ser associat?

Es mes: si era válit l' acort de expulsió ¿per qué exigir á la viuda per escrit la notificació de la mort, ó siga ferla *acreditar en deguda forma*? ¿per qué admètrerli la notificació si aqueixa se referia á qui ja no era individu de 'l Monte? Y sobre tot: ¿cóm no 's va notificar oficialment ni a'l malalt ni á sa esposa la acort de la General?

La Junta no tenia dret á acordar lo que va acordar sobre aquet particular: y fins tenintne, la Directiva debia notificar l' acort y no admètrer, ni de paraula ni per escrit, una noticia que ja res tenia de important.

Correspon, per lo tant, que 's pagui també la defunció.

Considerem qu' aixó es lo just. Mediti la Junta y no vegi parcialitat en nosaltres, que no tenim mes afany sino ajudar á que prevalgui la rahó ab tota sa forsa poderosa.

Pocas paraulas per' acabar: las dirigirem á *El Diluvio*.

Ja haurá vist nostre criteri: la viuda tè rahò.

Pero ¿ahònt es la pastora? ¿ahònt los timadors? ¿ahònt la mala fe per part de la Junta? ¿ahònt los que explotando la miseria viven y medran, y con el pretexto de proteger la indigencia, apelan **en su provecho** á los medios más reprobados y á los más censurables chanchullos? (1)

¿Es acás timo ó chanchullo pèra *El Diluvio* 'l zel excessiu d' una Junta, per mes que sia equivocacat, en pró de la societat que administra? ¿O créu que 'ls individuos de dita Junta pretenfan no pagar a' l malalt y apropiarse en profit d' ells las cantitats que á aquell pugan pertocar?

Nosaltres sabem de mes de un y mes de dos y mes de quatre Presidents, Directors é individuos de Juntas de Monte-píos, que procedeixen ab honradès intaxable; y per això 'ns apena 'l llenguatge calumniós, denigrant y grosser que *El Diluvio* emplea contra la generalitat, á fi de aparéixer ell patrocinador de la incauta classe obrera, á la que mentres adula ab frases de relumbron, la perjudica ab un procedir poch ó gens noble.

Es de pensar que la campanya de *El Diluvio* contra 'ls Montes en general, haurá retret á alguns obrers de ficarse en alguna germandat, y es possible que passats tres mesos un solament, (ab un n' hi ha prou) caigui malalt. ¿Li pagarà *El Diluvio* 'l subsidi que aquell tindria dret á cobrar si haguès entrat en un Monte-pío?

Ja véu com sas predicacions insensatas poden perjudicar á la incauta classe obrera.

Incauta, si, á lo menos una bona part, que imbuída per las máximas y consells aduladors de 'l diari que 'ns ocupa, gasta en adquirirlo 5 céntims a' l dematí, 5 á la tarde, etc., y aixís successivament emplea una cuota mensual superior á la de qualsevol germandat; cuota que no es reproductiva per aquells que la pagan sense adonarsen, y que en lloch de aprofitar a' l que 's desdinera, es en realitat un medi á que *El Diluvio* apela en profit propi.

Podríam dir mes; pero amichs de obras profitosas ab preferencia á fer escrits halagadors, direm á *El Diluvio* que si 'ns facilita nota de aquell *sinnúmero* de queixas contra determinats Monte... timos, procurarem que 'ls timos no prosperin y que siga atés qui tinga dret á serho.

Això será prácticich; mes creyem que *El Diluvio* no contestará ni 'ns donará cap nota, cosa que 'ns sabrá grèu; perque, desitjosos de la moralitat de 'ls Montepíos, no volem que 's puguin confóndrer ab societats *benéficas* d' altra classe qu' han existit, com per exemple *La Salvadora*, que mentres predicaba voler portar consol á familias desoladas, va portat la desolació á molts que no estaban pas aflijidas pe' l desconsol.

P. DE R.

REVISTA DE ESPECTACLES

Concerts de Clavé en lo Tívoli.—

Lo quint de la temporada tingué lloch lo dia de Sant Jaume.

Numerosa concurrencia omplia 'l teatro.

Las composicions que formaban lo programa són

(1) Paraulas de *El Diluvio*, día 3 de Juny de 1894.

conegudas. Sols era estreno *La mitjdiada*, lletra de Vidal y Valenciano y música de Joan Goula (pare).

Lo treball de l' aplaudit autor dramátich Sr. Vidal y Valenciano 's presta poch á que 'l músich seguint pas á pas á 'l poeta, pinti un quadro de tochs vius, brillants, plens de vida y de llum. Pero nostre poeta, mestre en l' art de formas bonicas y presentables; intercala en sa obra un breu coloqui entre una endiotayre y una flor, que permet á 'l músich aixamplar son camp d'acció; mes, en nostre concepte, això no salva la composició que resulta un poch pesada. D' aquest defecte se 'n ha ressentit la música.

La mitjdiada, coro á veus solas, música de 'l mestre Goula (pare), fou premiat en lo certamen de Sans. Aquesta circumstancia 'ns prepará pèra tindrer la esperansa de sentir cosa qu' estès mes elevada de 'l nivell artístich de 'l poble que celebrá 'l certamen.

Ho hem de confessar: rebèrem un desengany. No hi despunta 'l músich d' imaginació fresca y florida, ni 'l coneixedor de 'ls recursos armónichs. Las veus, particularment los baixos, tenen notas que de tan graves apenas sonoritat tenen.

Y si 's puja de tó la composició, resulta un poch forsats lo final pèra 'ls tenors.

Y per haverhi de tot, fins hi ha que allá hont diu

*Sols a' l peu d' unas alsinas
hont l' ombra hi busca 'l remat,*

per la forsa rítmica de la melodia, diu: *hont l' OMBRA*. Certas frases finals no deixan d' ésser de las mes vulgars: la melodia de 'l coloqui, qual lletra diu

*Si m' estima—flor bonica
de vritat—digasm' ho tí;
¿com lo dubte—mortifica
quant lo cor—no está segü!
¡Ay, floreta, amoroseta,
tu que sabs mon pensament!
Si m' estima ó no m' estima...
dig' ho al moment; dig' ho al moment.*

es de la mes marcada parranda y sentit.

Lo nom de 'l Sr. Goula (pare) 'ns feya esperar altra cosa.

Lo que si 's fèu notar es la via de millora en que ha entrat lo coro. No sembla 'l mateix. Son director sens dubte havia posat empenyo en que la execució fós inmillorable; ab clars y oscurs; retardant algunas vegadas la frase pèra donar'hi mes expressió y per marcar mes l' esprit de la lletra quant diu:

*Y tot dormiteja, somnia ó reposa;
l' erbeta flayrosa, l' insecte, lo vent
y fins en las eras hont fin la batuda
lo cant se trasmuda per calma imponent*

¡Bé, molt bé! ¡Axis voldríam ho fessin en las composicions de Clavé.

Tot es comensar y haver apreciat l' efecte de l' innovació.—A. DE LA ELORIDA.

Circo Equestre.—En la present setmana se ha estrenat per la companyia Adams, una pantomima titulada *Las aventuras del capitán Stanley*, que obté molts aplausos.

La obra es molt entretinguda, y encara que conté algun incident xispejant, no passa de ser una de tantas pantomimas en que tot s' acaba á tiros y bofetadas. A pesar d' això 'l públich s' hi deixa cáurer qu' es tot lo que 's pót desitjar.

Lo celebre ventrílocuo Mr. O'Kill ha sigut contractat per uns quants días mes. També conta la empresa

ab nous artistes, com la notable gimnasta Miss. Zampa y 'ls Relámpagos.—A. R.

Teatro Moratín (Gracia).—Diumenge hi vam véurer *El Rey que rabió* que tingué un desempenyo acertat. Los que mes s' hi llohiren són las senyoretas Lorán y Pinós en los personatjes de *Rey y Rosa*: la primera (nova per nosaltres en aquest teatre) féu gala de sa potentia y ben timbrada veu, lo que li valgué aplausos: la Srta. Pinós nos va agradar molt, essent també justament aplaudida en l'aria de 'l según acte, per la delicadesa y gust ab que la cantá. Hem de posar també en primera fila á 'ls Srs. Pruna y Pardina per la bona interpretació que donan á sos respectius pepers de *Jeremías y Capitán*, lo que fa que la concurrencia no 's cansi de riurer, celebrant així las bonas qualitats de aquest parell de... gats de 'ls frares. Los Srs. Jovanet, Sánchez, Durán y Aragonés, compleixen.

Los coros regulars, sobressurtint lo de *Doctors* que tingueren que repetir lo á instancias de la concurrencia que omplia la sala de gom á gom.

Lo mestre Sr. Riba molt bé; la direcció un xiquet... descuydada.

De 'l decorat, mereix especial menció l' últim quadro per lo ben presentat.

En aquest teatre han obtingut merescuts aplausos la Srta. Lorán y 'l Sr. Palacios en lo duo de 'ls paraigues de *El año pasado por agua*, obtenint una ovació. La Srta. Lorán s' ha lluhit moltíssim en *Chateau Margaux*.—R. M.

SECCIÓ DE MONTE-PIÓS

El Amparo Moderno (asociación de Socorro mútuo).—Formalizadas las cuentas de ingresos y gastos del semestre que terminó en 30 de Junio último, están de manifiesto en el domicilio social (Estruch, 11, tienda) á tenor de lo dispuesto en el art. 11 de la Ley de Asociaciones. á fin de que puedan examinarlas los señores asociados.—Barcelona 24 Julio de 1894.—El Presidente, Juan Perelló y Ortega.

—Demá celebrarán reunió las germandats de S. Roch y S. Tomás per' examinar los comptes de 'l passat semestre.

—Lo Sr. Secretari de 'l Monte-pío de Nuestra Señora de los Dolores nos ha enviat un exemplar de l' estat de comptes de l' any passat, que demostra la prosperitat de la Associació. Pero hi hem notat una omisió important y una nota incomprensible y que no pót voler dir lo que diu.

—Fem present á totas las Juntas de Monte-píos, que l' art. 11 de la Lley d' Asociacions obliga á formalisar cada semestre 'ls comptes de gastos é ingresos, posarlos de manifest á 'ls socis y entregarne un exemplar á 'l Govern Civil.

—Se suplica á 'l Sr. Director de 'l MONTE-PIÓ de Ntra. Sra. del Pilar que se serveixi passar per las oficinas de la Direcció d' aquest periódich qualsevol dia, desde dilluns á divendres vinentde 9 á 11 de 'l matí ó de 4 á 5 de la tarde.

La senyora... tafañera

—Ay caratsus!... ¿Es vosté, senyora Asabel?
—Sí, sí; jo mateixa (¡Bol! Quin ganxo he arreplegat!...)
—¿Y la familia? Tots bons ¿oy? ¡Vaya, vaya! ¿Y la noya gran? Encara no la deuen haver encomudat; ¡Cal ni

pensarhi. En aquets temps que correm crech qu' arriba-rá dia en que totas serem solteras.

—Tant de bò, senyora Tuyas.

—Escolti: ¿Es veritat que 'l seu marit fa de tenor?

—¿Còm de tenor? ¿Ell guanyarse la teca dient: *Donda bas quan mantón de Manilla?*

—Sí, senyora; aixís m' ho varen véndrer: *tenor de llibres*.

—¡Ah! Això es un' altra cosa.

—¿Sap qui m' ho va véndrer? Aquell cosí de vosté qu' era á Tarragona. ¡Ah, escoltil! ¿Y qué hi va anar á fer á Tarragona?

—Miri; lo mateix que 'l carril: anar y tornar.

—¡Ara vegil! Una servidora per' això ja portaba 'l supòsit de qu' ell era *ancapás* d' anarhi á fer cap cosa mala. Pero ¿sap? á nosaltres nos varen véndrer qu' era per la quinta y que en Pepet havia anat á presentar los *tucaments*, perque com qu' era... ¿còm se diu?

—Pepet.

—No, vull dir lo qu' ell era. ¡Ah! ja sè: *prófutu*. Pero ell... ¿Sap?

—Prou, prou; aquest any de poch que no 'l llicencian de Dret

—Sí, vaja; ¿no li deya qu' era qüestió de la quinta? Si no que vostés tot s' ho portan d' *amagatotis*. ¿Sap que m' varen véndrer l' altre dia?

—¿La estatua de Colón? ¿La lluna ab un cove?

—No, senyora, no.

—Ja ho sè; ¿mitja lliura de betas *sivillanas*?

—Me varen véndrer que si en aquest món hi hagués justícia, 'l seu marit ja tindria de ser á presidi.

—Fassi 'l favor, senyora Tuyas!

—Sí, senyora; perqu' es un plaga de la parroquia.

—¡Poca vergonya!

—Sí, senyora: va fer una manganilla en los llibres de una casa, y vosté porta barret gracias á las sevas trepis-sonadas que si no, sería tan senyora com nosaltres y aniria ab mocador a'l cap y ab lo cap mes alt que 'l mocador.

—¡Això es fals; es invenció de vosté!

—¿De mi? ¡Cal Si tothom ho diu, fins lo xicot de la drogueria. ¿S' creu que no se sap? ¡Dèu la fassi ben bònal! Ab la *influrencia* tot se logra ¿vritat? Si 'l seu marit hagués sigut lo mèu, temps há que fóra á passar l' estiu á la torre de 'l carrer d' Amalia.

—Es mentida y es mentida! ¡Ay, que potser m' agafará alguna cosa. ¿Ahont s' ha vist? ¡Vaya uns enredos!... ¡Indigna, trapassera!...

—Ja veurá: si li pica, grati's; pero això es la vritat.

—¿Lo mèu marit á presidi? ¿D' ahont ho ha tret? ¡Bat-xillera sense titoll!...

—No s' ho prengui aixís, no s' ho prengui aixís.

—Es que vosté...

—Ja veurá: dispensi, senyora Asabel, aixís m' ho varen véndrer.

—¿Li varen véndrer? ¿Y quan n' hi van fer pagar? Li pregunto perque sè que tot ho compra fiat; ab això, si comenso m' sembla que no la deixaré bona ni pe'ls gossos.

—¿Vól callar, senyora Asabel? ¡Si tot allò ha estat un dir!...

—¿Ha estat un dir? Vosté sí qu' es una tiradora de cartas, una endevinayre de lo futuro...

—Pero, ¡senyora Asabel!...

—¡Senyora... tafañera.!

—¡Bah, bahl... Si s' ho pren aixís, me 'n vaig desseguida cap' a'ls banys. Avuy no tinch ganas d' enrahonar.

—Ja hauria de ser en remull. ¡Ah! M' alegraría que 's tornés un peix ben gros.

—Gracias, en companyia de vosté. No tinch ganas de renyinas.

—¿Sap qué pót fer? Véndre's la llengua.

—Passihobé, cerebro de véurerla; espressions a'l seu marit y á la noya.

—¡Vaji's á tirar de cap á mar!

—Estiga bona. ¡Ah! escolti: ¿sap que m' han venut?

—¡Veyam si li inflo las galtas!...

—M' han dit qu' anés a'ls banys de 'l artillero. ¿Sap cap' ahont se vá?

—Sí; tiri Rambla avall y fiquis á las Dressanas...

—¿Y a'l sè allí?

—A'l sè allí, la portarán ab los matxos de l' artilleria...

ANGEL RIUS VIDAL.

REPERTORI DE FORA

Mataró 26 de Juliol.

No vaig escriure dilluns per poguer donar compte de l'estreno de ahí. Però anem per ordre.

Dissapte en la societat «Nova Constància» s'representà *La Aldea de San Lorenzo*. Lo Sr. Tutau, Sra. Mena y 'ls demés que hi prengueren part, compliren bé. Diumenge 22, en «Euterpe» s'estrenà 'l drama tràgic *Gabriela de Vergy*, en lo que la Sra. Mena 'ns deixà admirats: lo Srs. Serrallara, Tressls. Parreño, Llibre y Delhom molt bé. Després feren la comedia *Maruja*: la Sra. Mena 'ns va deixar convulsos de son merit per fer tota classe de papers y 'l Sr. Parreño igualment.

Ahí en «Euterpe» se estrenà *Tu enemigo del pueblo*, obra que siguió ben rebuda y ben representada. En l'intermedi del 3.º a l'4.º acte 'l jove violinista D. Pere Jofre acompanyat de la orquesta de 'l Sr. Sabatés, tocà una fantasia sobre motius de *Il Trovatore* y el Zapateado de Sarasate: dit jove donà probas de sapiguer allà ahont te la mà dreta en qüestió de violí. 'L publich lo va rebrer molt bé y siguió molt aplaudit.

La «Nova Constància» 'ls dies 27 y 28 donarà balls per la orquesta de 'l Sr. Escalas lo saló serà adornat pe' Sr. Vinyals.—E. R.

Granollers 26 de Juliol.

En lo teatro de *La Unión Liberal* se celebrà 'l diumenge una vetllada literari-musical. Després de oberta la festa pe' 'l Sr. President feren ús de la paraula los Srs. Bellavista y Renom, llegint lo Sr. Badia un valent treball poètic que duya per títol *El peregrino del progreso*. original d' ell mateix.

Ab molt ajust y precisió tocà la orquesta «La Catalana» una fantasia sobre motius de *Un ballo in maschera* y *La Biondina*, composició pera clarinet que interpretà molt bé 'l Sr. Maranya. Com a final de la primera part se estrenà lo quadro dramàtic *La Timba*, original de 'l D. V. Badias Puyol. La execució per part de 'l protagonista Sr. Renom, estigué regularment acertada en part de la obra. La deixa decaure no donantli la expressió que li corresponia en alguns trossos especialment en las escenas finals. Acompanyaren molt bé en lo despenyo de dita obra 'l Sr. Alboreda y 'l nen Pujol. La obra fou molt ben rebuda, valent á 'l autor molts aplausos y veyentse obligat á presentar-se á las taulas. Felicitem a 'l Sr. Badia, per lo bon éxit y desitjem veurer avans de poch alguna de sas obras en nostre teatro.

Cómensa la segona part ab una pessa musical interpretada magistralment per la orquesta «La Catalana.» Llegí 'l jove professor Sr. Carrera un treball en prosa describint á grans rasgos lo convenient qu' es la instrucció y sobre tot la vergonya que es, que molts pares deixin abandonats á sos fills en compte de enviarlos á las escolas. Lo Sr. Renom donà lectura de una valenta *Improvisació poètica* original de 'l Sr. Barbany: a l' final va esser molt aplaudida. Acabada la lectura de aquestas composicions, lo Sr. Badias va fer un discurs recomanant y abogant que las vetlladas que dona la associació se vejín cada dia mes concorregudas. Fent elogis maravillosos de lo que es y val l' instrucció y que sens ella no 's poden realisar; tots los actes com se deuen: y digué que 'ls pares acompanyessen á sas esposas y fills á vetlladas com las que se están donan y d' aquesta manera sas familias se inculcarien de 'ls adelantos actuals. Després de altres exemples exposats pe' 'l Sr. Badias donà per acabat lo discurs, que va esser rebut ab grans picaments de mans.

Ab la pessa catalana *A la prevenció*, representada discretamente por los Srs. Renom, Pujol y Alboreda finalizà la vetllada.—R. M.

Tarragona 26 de Juliol.

Seguim ab los teatros tencats. La societat «Ateneo» vá donar ahí, festivitats de San Jaume, un luit ball, ahont se donaren cita totas las pollas elegants tarragoninas.

A mitja part, la societat coral «La Tarraconense» vá cantar dugas pessas, que ab molta maestria van ser dirijidas, per son mestre D. Joseph M.ª Plá.

La atenció de tots los vehins esta concentrada; en lo próxim Congrés Catòlich que tindrà lloch a l' més de Octubre. Fins ara son 25 los bisbes iuscrits a l' Congrés, y se calculan de quatre á cinch mil lo número de personas que se inscriuran de totes las classes socials.

També tindrán lloch gran número de festas, donantse dugas corridas de toros: se treballa per contractar a l' simpàtic Guerrita per una de ellas.—J. B.

REUNIONS PARTICULARS

CIRCULO ARTÍSTICO RECREATIVO.—Lo passat dimecres assistírem á la funció teatral donada per dita Societat, en la que tingueren ocasió de admirar á la Srta. Circuns y á 'l Sr. Juez desampenyant ab molt acert la sarsueleta *Chateau Margaux*.

La concurrencia no era tan numerosa com en anteriors funcions. Potser siga la causa que 'ls convidats ja estan tips de veurer en aquesta Societat y en diferents teatros públichs las sarsueletas de las quals no se saben mourer los Srs. directors d'escena d' aquesta distinguida reunió.

Potser aumentaria si cambiaban un xich lo repertori fent comedias ó dramas catalans, puig á mes de poguer lluhir sas facultats los aficionats, lo publich admiraria las bellesas que molts obras enclouhen.

Aixó ho diem perque coneixem las facultats que adornan á 'ls Srs. Cuxart y Juez.—Jo.

ROGER DE FLOR.—La funció que hi havia anunciada pera 'l passat diumenge va sufrir alguna alteració, no sabem si per causas agenas á la voluntat... d' algú. Per aquest motiu varen fer *De vuelta del otro mundo* que va anar bastant regular.

En quan á la sarsueleta *Los descamisados*, hauria resultat molt milló si no haver suprimit... lo que van suprimir; pero ab tot y ab aixó, va satisfer y 'ns va agradar bastant lo Sr. Casanovas com també lo terceto que cantaren los Srs. Bosch, Sala y Hernandez. Los demés varen ajudar.

CIRCOL DE LA DRETA DEL ENSANXE.—En la funció passada va rendirse tribut á la bona literatura dramática catalana, posant en escena 'l drama *La creu de la Masta*, en qual obra hi prengueren part la Sra. Coloma, Srta. Varela y 'ls Srs. Biosca, Torras, Tort, Montpel y Pujol. Lo despenyo fou aplaudit en algunas escenas.

Per fi de festa la sarsuela *Los Zangolotinos*, en la que la tiple Srta. Peláez y 'l barítono Sr. Capsir, van deixarnos sumament satisfets, per quin motiu los augurem á tots dos an bon porvenir.—A.

LA CASTALIA (Gracia).—L' última funció donada siguió composta de las obretas *Vots son triunfos* *El Arcediano de S. Gil* y *L' amor es cego*. Las dos primeras obtingueren acertat despenyo, distingintse 'l Sr. Mallorquí en sos respectius papers de *Enrich y Rey*, lo que li valgué contínuos aplausos. També 'l Sr. Mariages (J.) tregué bon partit de sos papers: lo Sr. Mariages (R.) estigué bé en lo *Tano de la primera*, y 'l Sr. Peris... així així en lo *Juan Diente*. La Srta. Arasa acertada en totas. En los intermedis 'l coro de la mateixa societat cantà *Los Pescadores* y *¡Gloria á España!* 'sent molt aplaudits a l' final per la afinació y gust ab que sigueren contadas.—M. C.

CANTARS

No podré olivarte may
ni que ho vulgui, hermosa nina,
perque ets tant tú péra mi
qu' ets l' esperit que m' anima.

Volguí un jorn ferte un regalo
y per aixó ferte 'l no puch,
perque no he trobat cap cosa
que fos prou cigne de tú.

JOSEPH PONT Y ESPASA.

Uns viuen ab l' esperansa
y altres sols ab l' il·lusió;
mes jo ab cap d' aquestas, nena,
puig tu m' has robat las dos.

J. GRAU LLANES.

La existencia es una fló
que dins de l' ánima 's cria:
esperansas són sas fullas;
desenganys són sas espinas

Si las tempestas de'l mar
ne fossen com las de'l cor
móltas naus no arribarian
may á port de salvació.

JOSEPH ROIG CORDOMÍ.

SALÓ DE DESCANS

—Per medi de graciosos programas anuncia la funció de son benefici 'l jove D. Joan Rovira, péra demá á la tarde en la sociedad *L' Arpa*.

Hi figuren las comedias *Cura de moro* y *Lo meu criat*, estrenants una original de 'l director de la companyia D. Ricardo Mallorquí titulada *Ella*. També hi pendrá part lo prestidigitador D. Jaume Llorens que presentará los números mes escollits de son repertori.

—Demá donará funció l' Ateneo Constancia en son teatro de 'l carrer de Tallers, 45. *El poeta de guardilla*, *Veri-well*, y *La Espurna* son las obras escullidas. També hi haurá concert de guitarra per D. Joan Pons.

—Ha obtingut molt bon éxit en lo teatro Fontova de la Colonia Güell la nova producció catalana de D. Pau Rodón y Amigó, titulada: *Prenent lo bany*!

—Entre 'ls poetes llorejats en los certamens catalans que sovint se celebran en nostra regió, molt pochs son, ó cap tal vegada, los que pujan ignalarse á D. Anton Bori y Fontestà. En proba d' aixó, prengui's nota de 'ls que ha obtingut recentment:

La Gallarda (poesia premiada en lo certamen de Girona); *La Pau* (certamen de Gracia); *La tragedia d' una mare* (certamen de Valls), oda *A l' Agricultura* id. id); *La flor de 'l lliri* y *A Tarrassa* (certamen Tarrasench). Felicitem á 'l Sr. Bori per tan senyalats triunfos.

—Y va de Certamens. Lo Centro Graciense n' anuncia un que 's celebrará ab motiu de la próxima festa major. Lo dia 18 d' Agost tindrà lloch la sessió per' repartó de premis á 'ls que guanyin los que ofereix lo cartell.

Las composicions han de remetre's á 'l Secretari de 'l Centre (Mayor 27, pral. Gracia) per tot lo dia 31 de 'l corrent mes.

—En la Societat *Tertulia Familiar* está en estudi una comedia en un acte titulada *Lo mes de 'ls gats*, original de 'l jove poeta D. Salvador Bonavia.

També próximament s' estrenara *Marit, poeta.. y rals*, original de 'l mateix.

—La companyia catalana que actúa en Sabadell y Tarrasa, de la que forman part molts artistes de 'l teatro Romea, fa bona temporada.

—A propòsit de Sabadell. Ha debutat allí fa pochs dias lo jove tenor Puig, deixeble de 'l Sr. Laban, obtenint gran éxit y fent prevéurer que pót arribar á ser grsn artista.

—Lo teatro ahont dóna sas funcions la Societat *La Lira* en lo carrer de Viladomat, será objecte de algunas reformas que millorarán son aspecte. La galeria del fondo desapareixerá, s' adornará 'l sostre de la sala y s' arreglará un saló de descans.

CAVILACIONS

TARJETA

Pere Varcoll Conserje

Formar ab aquestas lletras lo titol d' una comedia catalana.

JOSEPH SUBIRANA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 3.—Consonat.
- 2 1.—Mineral.
- 1 2 3.—Color.
- 1 6 5 6.—Animal.
- 1 2 3 6 3.—Poble catalá.
- 1 2 3 4 5 6.—Nom de dona.
- 2 3 5 1 6.—Animal acuátich.
- 1 2 3 6.—Fló.
- 5 4 1.—Riu.
- 3 1.—Nota musical.
- 6.—Vocal.

UN CAIXISTA.

Soluciones á las cavilacions de 'l núm. 184

Xarada.—PALOMA.

Logografos numéricos.—HORTENSIA, CORTINAS.

Tarjeta.—LAS CLAUS DE GIRONA

Las han enviat los Srs. Carlos Roca, Jo-mateix, Manrich Gelbitis Pata, M. Pompido, B. Rujaca, P. Q., Pinyol de Pèrs-sech, Simón de 'l Sol, Ciutada, Q. Bernader, Carquinyoli, Jaume Padró, J. Massana y Pep de 'ls Ous, que poden recullir lo regalo ofert, passant desde dilluns á la Sucursal, (Unió, 5, 3º 2.º.)

A cada hu de 'ls que envien las de las cavilacions de l. present número, se li regalará un tomo de poesías catalanas.

CORRESPONDENCIA

B. Rujaca: prengui's per vosté lo dit á Pompido dissapte anterior.—J. Blanch D: no va bé.—J. Grau: poch ó molt aprofitarem.—Anton Vilalta: no fan.—J. Bas (Tarragona): li envié.—C. Roca: anirá dissapte.—D. Perramon ho rebrá avuy.—Anton Busquets: escrigui menos y valdrá mes.—Pal y Troca: s' ha tallat.—E. Mestres (Vilafranca): examinarem l' obra y contestarem.—Jaume Valls: lo sonet no sona.—J. Grau: bossa y grossa tampoch son consonants.—Salvador Barrut y Solé: esperi dissapte vinent y sabrá la resposta.—J. Tomás: ja 'l complaurem.—C. Real: es castellá y sense solució.

CASAS RECOMANADAS

Sastrería de teatros, de E. Vassallo Malatesta, Asalto, 14.

Botiga de calsat de Francisco Grau, Plassa de Santa Ana, 23.

Magatzem de pells de J. Pous, Princesa, 13.

Taller de atrás de E. Vidal, Ronda S. Pau, 48.

Fotografia de A. S. (Xatart), Carme, 3, tercer.

Sastrería de teatros de J. Guitart successor de Fernando Doménech (a) Ros. S. Rafel, 16, 1.º.

Successors de T. Vidal, Consulat, 15. (Casa fundada en 1812.) Gran magatzem de matalassos.

Imp. Pujol y C.ª -- Tallers, 45.—Barcelona

La Zapatería de Carreras

establecida hasta hoy en la
RIERA BAJA, NÚM. 21

se ha trasladado á la

Calle de San Pablo, número 4

Gran surtido de calzado superior

Calzado de época para artistas de teatro

Máquinas para coser

Perfeccionadas de todos los sistemas

WERTHEIM

Francfort, S. MEIN

PATENTE DE INVENCION

LA ELECTRA

FUNCIONANDO EN ABSOLUTO SILENCIO

10 reales
SEMANALES

REBAJA
AL CONTADO

Modelos
para familias é in-
dustriales

Ventas
al por mayor y me-
nor.

Depósito general en España
JOSÉ WERTHEIM

18 bis. — CALLE DE AVIÑÓ — 18 bis.
BARCELONA

Agencia Franco-Hispano Artística de Teatros, Circos y Concieros

Tallers, 45, 1.ª - Barcelona

Esta Agencia se encarga de la contratación de artistas
lo mismo de España que del Extranjero; y de formar
compañías de Verso, Ópera, Zarzuela y de Circos.

Construcció de Teatros

SERVEY COMPLERT Y BÓ
per' guardaropias

Per' informes y detalls dirigirse a 'l carrer de
Estruch, 11, fusteria

BARCELONA

PERRUCAS Y POSTISSOS de tota classe per' TEATROS

GRAN SALÓ

per afeitar, rissar y tallar cabells en la

Perruquería de **VICENS GARCÍA**

Conde del Asalto, 6, principal
Casa establerta desde 1840

Ayuntamiento de Madrid

A CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un somier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa noche con marmol, una mesa comedor, seis sillas comedor, un elegante espejo y percha. Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de Lavabo Viena mármol á 24 y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde del Asalto, 25
BARCELONA

SANTASUSANA

Máquinas de cusir. — Máquinas de fer mitja'

Aparatos per' pèndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller per' adobar tota classe de máquinas. Se ven á plastos y al comptat.

Carme, 33. — Barcelona

ALMACEN DE MÚSICA

Juan Ayné

Fernando VII, 51 y 53 y Call, 22
BARCELONA

PIANOS SUPERIORES NACIONALES Y EXTRANJEROS

ARMONIUMS ECONOMICOS

Música de zarzuela y libretos, Métodos, estudios y música de toda clase para piano ó para canto.
Guitarras desde 5 pesetas.

Arxiu y copisteria

FRANCESCH PEREZ POL

Roig, 24, Entresuelo

IMPRENTA DE PUJOL Y C.

Especialidad en trabajos estadísticos, obras, periódicos, carteles, prospectos, etc., etc. Impresiones de lujo y económicas. — Sin competencia en los precios.

BARCELONA
Tallers, 45, pasaje

Orquesta de 'ls Catalans

DIRIGIDA PER

D. ROMUALDO ZUBIELLO
Per' ajustes dirigirse

Sepúlveda, 190 - 3.ª

BARCELONA